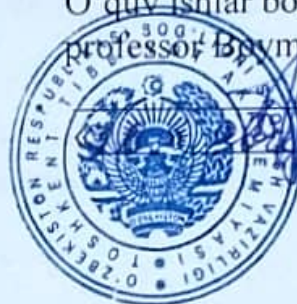

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI
TOSHKENT TIBBIYOT AKADEMIYASI
3-SONLI ICHKI KASALLIKLAR KAFEDRASI**

«TASDIQLAYMAN»

Toshkent tibbiyot akademiyasi
O'quv ishlar bo'yicha prorektor,
professor *Boymuradov* SH.A.

Boymuradov 2022 y.

KLINIK KARDIOLOGIYA MODULINING ISHCHI O'QUV DASTURI

3-KURS UCHUN

Ta'lim sohasi: 510000 - Sog'liqni saqlash

Mutaxassislik: 5A510105 - Kardiologiya

Toshkent – 2022

Modulning ishchi o'quv dasturi O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi
2022 yil " " -sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan "Yurak-qon tomir
tizimi funksional anatomiyasi va tashxislash" modul dasturi asosida tayyorlangan.

Tuzuvchilar:

Raximova M.E. - Toshkent tibbiyot akademiyasi 3-son ichki
kasalliklar kafedrasida dotsenti, t.f.n.

Turaqulov R.I. Toshkent tibbiyot akademiyasi 3-son ichki
kasalliklar kafedrasida katta o'qituvchisi, t.f.d.

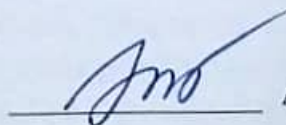
Taqrizchilar:

Nurillaeva N.M. - Toshkent tibbiyot akademiyasi 1-son ichki kasalliklar
kafedrasida mudiri, dotsent, t.f.d.

Xamidullaeva G.A. - Respublika kardiologiya markazi katta ilmiy xodimi,
t.f.d.

Modulning ishchi o'quv dasturi Toshkent tibbiyot akademiyasi Kengashida
muxokama etilgan va tasdiqlangan (2022 yil " " _____dagi " " -sonli
bayonnoma).

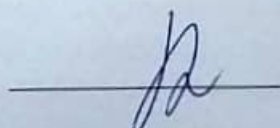
3-son ichki kasalliklar kafedrasida
mudiri, t.f.d., professor

 Ahmedov H.S.

Magistratura bo'limi boshlig'i

 Imamov A.A.

O'quv uslubiy bo'lim boshlig'i

 Azizova F.X.

1. O‘quv fani o‘qitilishi bo‘yicha uslubiy ko‘rsatmalar.

“Klinik kardiologiya” fani magistr talabalarni nazariy bilimlar, amaliy ko‘nikmalarga uslubiy yondashuv hamda ilmiy dunyoqarashini shakllantirish vazifalarini bajaradi.

Fan bo‘yicha talabalarning bilim, ko‘nikma va malakalariga qo‘yidagi talablar qo‘yiladi. **Talaba:**

- orttirilgan va tug‘ma yurak nuqsonlari epidemiologiyasi, yurak nuqsoni bo‘lgan bemorlarni tashxislash va davolashning zamonaviy usullari;
- perikard kasalliklarini o‘rganishning zamonaviy holati;
- infeksiyon endokarditni o‘rganish bo‘yicha o‘tkaziladigan tekshirishlar va ularning natijalari;
- ichki a‘zo kasalliklarida yurak qon-tomir tizimi xolatini o‘rganish bo‘yicha o‘tkaziladigan tekshirishlar;
- tibbiyot hujjatlarini to‘g‘ri olib borish *haqida tasavvurga ega bo‘lishi*;
- o‘mrov osti kateterini qo‘yishni;
- vaqtinchalik kardiostimulyator o‘rnatishni;
- defibrillyatsiya o‘tkazishni;
- plevral bo‘shlig‘ini punktsiya qilishni;
- invaziv davolash usullarini;
- surunkali revmatik yurak kasalligi etiologiyasi, patogenezi, tasnifi, klinikasi, tashxislash va davolash standartlarini;
- mitral, aortal, uch tabaqali va o‘pka arteriyasi qopqog‘i nuqsonlari, ko‘p qopqoqli yurak nuqsonlari, kattalarda tug‘ma yurak nuqsonlarini tashxislash va davolash standartlarini;
- perikard kasalliklari etiopatogenezi, zamonaviy tasnifi, klinikasi, davolash va tashxislash standartlarini hamda profilaktikasini;
- birlamchi va ikkilamchi o‘pka gipertenziyasi etiologiyasi, rivojlanish mexanizmlarini;
- o‘pka-yuragi rivojlanishi bilan kechuvchi kasalliklar, o‘pka gipertenziyasi klinikasi, tashxislash va davolash standartlarini;
- o‘pka arteriyasi tromboemboliasini tashxislash va davolash standartlarini;
- infeksiyon endokardit etiologiyasi, patogenezi, zamonaviy tasnifi, klinikasi, tashxislash va davolash standartlarini hamda profilaktikasini;
- endokrin kasalliklarda (gipotalamo-gipofizar tizimi, qalqonsimon bez va buyrak usti bezi kasalliklari, semizlik, klimakterik sindrom) yurak qon-tomir tizimi holatini;
- qandli diabetda yurak qon -tomir tizimi holatini;
- hazm a‘zolari kasalliklarida (simptomatik gastroduodenal yaralar, nospetsifik yarali kolit, surunkali xoletsistit, o‘t-tosh kasalligi, vitamin yetishmovchiligida miokard shikastlanishida) yurak qon-tomir tizimi holatini;
- nafas a‘zolari kasalliklarida yurak qon-tomir tizimi holatini, yurak kaslliklari asosida gospital va kasalxonadan tashqari pnevmoniyalar rivojlanish xususiyatlari va

klitikasini, infarkt–pnevmoniyaning rivojlanish xususiyatlari va tashxislashni, ko‘ks oralig‘i kasalliklari va jarayonlarni perikardga tarqalishini;

– buyrak kasalliklarida (glomerulonefropatiya, nefrotik sindrom, o‘tkir va surunkali buyrak yetishmovchiligi) yurak qon-tomir tizimi holatini, surunkali dializ fonida yurak faoliyatini korrektsiyalashni;

– homiladorlikda yurak qon-tomir tizimi holatini;

– qariyalarda yurak qon-tomir tizimi holatini;

– yurakning kam uchraydigan kasalliklari (Lenegra kasalligi, yurak o‘smalari, Marfan kasalligi, yurak va tomirlar rivojlanishida kam uchraydigan nuqsonlar)ni ***bilishi va ulardan foydalana olishi***;

- shifokorlar etikasi va tibbiyot denotologiyasiga amal qilish;

– yangi kelgan bemorni kasallik tarixini to‘ldirish, tekshiruv va davolash rejasini tuzish;

– davolash, tashxislash, tibbiy xujjatlarni olib borish, bemorlarni dinamikada kuzatish, klinik, yakuniy tashhis qo‘yish, kasalxonadan chiqish hujjatlarini to‘ldirish;

– ichki a‘zolar asbobiy tekshirishlar natijalarini tahlil qilish;

– o‘tkir koronar sindromda tez yordam tadbirlarini o‘tkazish;

– o‘tkir yurak yetishmovchiligi va shok holatlaridan chiqarish;

– yurak tashqi massajini o‘tkazish ***ko‘nikmalariga ega bo‘lishi*** zarur.

Magistratura ixtisosligiga qo‘yiladigan muayyan talablar kadrlar buyurtmachilarining talablari va ushbu mutaxassislik bo‘yicha fan, texnika va texnologiyalarning zamonaviy yutuqlari hisobga olingan holda oliy ta‘lim muassasasi tomonidan belgilanadi.

2. Ma‘ruza mashg‘ulotlari.

Fan bo‘yicha ma‘ruza mashg‘ulotlari namunaviy o‘quv rejada ko‘zda tutilmagan.

3. Seminar mashg‘ulotlari

3.1. KLINIK KARDIOLOGIYA FANI bo‘yicha seminar mashg‘ulotlari tematikasi

№	Seminar mavzulari	soat	kredit
1	Yurak revmatik kasalligi. Epidemiologiyasi. Etiologiyasi. Patofiziologiyasi. Patomorfologiyasi. Tasnifi. Klinikasi. Tashxisiy mezonlari.	4	1
	Yurak revmatik kasalligi. Qiyosiy tashxislash. Zamonaviy tekshirish usullari. Nomedikamentoz va medikamentoz davolash. Profilaktikasi.	4	
2	Mitral qopqoq kasalliklari. Tasnifi. Mitral qopqoq yetishmovchiligi. Mitral stenoz. Mitral stenoz va mitral qopqoq yetishmovchiligining birga kelishi. Mitral qopqoq prolapsi. Mitral nuqsonlarni zamonaviy	4	

	tashxislash va davo standartlari.		
	Aortal qopqoq kasalliklari. Aortal stenoz. Aortal qopqoq yetishmovchiligi. Aortal qopqoq yetishmovchiligi va aorta stenozining birga kelishi. Etiologiyasi, patogenezi, klinik manzarasi, zamonaviy tashxislash, asorati va prognozi. O‘tkir aortal yetishmovchilik. Kelib chiqish mexanizmi. Aortal nuqsonlarni zamonaviy tashxislash va davo standartlari.	4	
3	Uch tabaqali qopqoq kasalliklari. Uch tabakali qopqoq yetishmovchiligi. Trikuspidal stenoz. Zamonaviy tashxislash va davolash standartlari.	4	
	O‘pka arteriyasi qopqoqchasi kasalliklari. O‘pka arteriyasi qopqoqchasi yetishmovchiligi. O‘pka arteriyasi stenoz. Zamonaviy tashxislash va davolash standartlari.	4	
4	Yurak va qon –tomir tizimining tug‘ma nuqsonlari. Yurak qon-tomir tizimini rivojlanishidagi murakkab anomaliyalari. Yurak tug‘ma nuqsonlari tasnifi. Gemodinamika. Ochiq arterial (Botallov) yo‘lak. Bo‘lmachalar va qorinchalararo to‘siq nuqsoni. Lyutembashe sindromi.	4	1
	Fallo triadasi va tetradasi. Aorta koarktatsiyasi. Ebshteyn anomaliyasi. Eyzemenger sindromi. Eeyzenmenger kompleksi. Ochiq atriventrikulyar kanal. Dekstrakardiya. Yurak tug‘ma nuqsonlari profilaktikasi	4	
5	Yurakning ko‘p qopqoqchali shikastlanish kasalliklari. Yurakning ko‘p qopqoqcha shikastlanish kasalliklarini zamonaviy tashxislash va davolash. Profilaktika birlamchi, ikkilamchi, uchlamchi.	4	
	Perikard kasalliklari, klinik morfologik tasnifi va patogenezi. Quruq perikardit - etiologiyasi, patogenezi, tasnifi, klinikasi, diagnostikasi, differentsial tashxisi, davolash, profilaktikasi.	4	
6	Konstriktiv perikardit - etiologiyasi, patogenezi, tasnifi, klinikasi, tashxislash, qiyosiy tashxisi, davolash, profilaktikasi.	4	1
	Ekssudativ perikardit - etiologiyasi, patogenezi, tasnifi, klinikasi. Tashxislash, differentsial tashxis, davolash, profilaktikasi.	4	
7	Perikarditni davolash. Perikardit oqibatlar. Perikardiotsentez texnikasi. Perikarditni jarroxlilik yo‘li bilan davolash.	4	
	O‘pka gipertenziyasi. O‘pka gipertenziyasi tasnifi. Birlamchi o‘pka gipertenziyasi. Ta’rifi. Etiologiyasi. Rivojlanish mexanizmlari. Klinikasi. Tashxislash va davolash	4	
8	Birlamchi va ikkilamchi o‘pka gipertenziyasi. Ta’rifi. Etiologiyasi. Rivojlanish mexanizmlari. Klinikasi. Tashxislash va qiyosiy tashxislash.	4	1
	Birlamchi va ikkilamchi o‘pka gipertenziyasi. Zamonaviy davolash tamoyillari. Prognozi. Profilaktikasi	4	
9	O‘pkali yurak. Tasnifi. Klinika. Tashxislash va qiyosiy tashxislash. Davolash. Profilaktika va reabilitatsiya.	4	

	O'pka arteriyasi tromboemboliyasi. Epidemiologiyasi. Etiologiyasi va xavf omillari. Patogenezi. Klinik belgilari. Laborator-asbobiy tashxislash.	4	
10	O'pka arteriyasi tromboemboliyasi. Qiyosiy tashxislash. Davolash. O'pka arteriyasi tromboemboliyasida rentgenendovaskulyar jarroxlik amaliyoti. Profilaktika.	4	
	Infektsion endokardit. Etiologiyasi, rivojlanish mexanizmlari, tasnifi, klinik va biokimyoviy tashxislash, katta va kichik tashxisiy mezonlari	4	1
11	Infektsion endokarditning kechishi. Birlamchi va ikkilamchi infektsion endokarditlar klinik kechishining o'ziga xosligi. Qariyalarda, narkomanlarda, protezlangan klapanli va yurak tug'ma nuqsoni bo'lgan bemorlarda kechish xususiyatlari.	4	
	Infektsion endokarditning asoratlari. Infektsion endokardit va isitmada qiyosiy tashxislash Prognosi.	4	
12	Infektsion endokarditni davolash. Antibiotiklar bilan davolash sxemalari. Operativ davoga ko'rsatmalar. Infektsion endokarditning birlamchi va ikkilamchi profilaktikasi.	4	
	Ichki a'zolar kasalliklarida YuQTT xolati. Endokrin kasalliklarida yurak-qon tomir tizimi xolati. Qandli diabet fonida yurak-qon tomir tizimi kasalliklarini kechishi	4	1
13	Endokrin kasalliklarida yurak-qon tomir tizimi xolati. Gipotireozda yurak-qon tomir tizimining o'zgarishlari. Tireotoksik yurak.	4	
	Nafas olish tizimi kasalliklarida yurak-qon tomir tizimining xolati. Biriktiruvchi to'qima tizimli kasalliklarida yurak-qon tomir tizimi patologiyasi	4	
14	Buyrak kasalliklarida yurak-kon tomir tizimi xolati. Yurak qon-tomir kasalliklari bilan og'rigan bemorlarda surunkali buyrak kasalligini tashxislash. SBK davolashning tamoyillari.	4	
	Oshqozon-ichak traktining zararlanishlarida yurak-qon tomir kasalliklarini davolash xususiyatlari. YuQT kasalliklarida dietologiya asoslari. Sog'lom turmush tarzi tamoyillari	4	
15	Qon kasalliklarida yurak-kon tomir tizimi xolati. Kardiologning amaliyotida tserebrovaskulyar kasalliklar. Insul'tlar.	4	
	Yurak-qon tomir patologiyalari fonida kognitiv buzilishlarni oldini olish, tashxis qo'yish, bemorlarni olib borish	4	
16	Qariyalarda yurak qon- tomir tizimi holati - fiziologik o'zgarishlarning xususiyatlari. YuKTT kasalliklari bilan og'rigan keksa yoshdagi bemorlarni tashxislash, olib borish va davolashning o'ziga xosligi.	4	1
	Keksa yoshdagi bemorlarda komorbid kasalliklar fonida yurak qon- tomir tizimi kasalliklarining klinik kechishi xususiyati, bemorlarni olib borish taktikasi. Reabilitatsiya	4	

17	Xomilador ayollarda yurak-qon tomir tizimining holati. Xomiladorlar surunkali gipertoniyasi, gestatsion gipertoniya, preeklampsiya, eklampsiya klinikasi, tashxislash, olib borish taktikasi. Xomiladorlarda yurak qon - tomir kasalliklarini davolashga zamonaviy yondashuv.	4	
	Iqlim sharoitining va tashki muxit salbiy omillirining yurak qon - tomir tizimi xolatiga ta'siri	4	
18	Kardioonkologiya. Yurak qon-tomir tizimi kasalligi bilan onkologik bemorlarni olib borish. Yurak o'smasi.	4	
	Yurakning kam uchraydigan kasalliklari	4	
19	Yurak-qon tomir kasalliklari bilan og'riqan bemorlar rehabilitatsiyasi va mehnatga layoqatliligini baholash. Somnologiya asoslari, uyqu buzilishlarini tashxislash va davolash, yurak-qon tomir kasalliklari sababli jarroxlik amaliyotini o'tkazgan bemorlar rehabilitatsiyasi.	4	1
	Kardioreabilitatsiyaning tashkiliy jixatlari. Jismoniy rehabilitatsiya. Davolash mashqlarining samaradorligi. Yurakda operatsiyadan keyin davolovchi jismoniy tarbiya. YuQTKning turli kasalliklarida salomatlik maktablari	4	
20	Fizioterapiya va davolovchi jismoniy tarbiya. Fizioterapevtik xizmatning maqsadi va tuzilishi. Fizioterapiya va kurort terapiyasining nazariy asoslari.	4	
	Yurak qon - tomir tizim kasalliklari bilan og'riqan bemorlarni davolashda parxezni ahamiyati. Sog'lom turmush tarzi tamoyillari. Yurak-qon tomir kasalliklari bo'lgan bemorlarni ambulator kuzatuv. Ixtisoslashgan markazlarda va ambulatoriya xizmatini tashkil qilish Yurak operatsiyasidan keyin ambulatoriya kuzatuv	4	
	3 kurs uchun Ja'mi 160 soat		8

Amaliy mashg'ulotlar mul'timedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada har bir akadem. guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi, "Keys-stadi" texnologiyasi ishlatiladi, keyslar mazmuni o'qituvchi tomonidan belgilanadi. Ko'rgazmali materiallar va axborotlar mul'timedia qurilmalari yordamida uzatiladi. Seminar mashg'ulotlari tasdiqlangan reja asosida o'tkaziladi va magistralar bilimni nazorat qilishning reyting tizimi asosida baholanadi.

3.2. SEMINAR MASHG'ULOTLARI REJASI

66-mavzu. "Yurak revmatik kasalligi. Epidemiologiyasi. Etiologiyasi. Patofiziologiyasi. Patomorfologiyasi. Tasnifi. Klinikasi. Tashxisiy mezonlari. Qiyosiy tashxislash. Zamonaviy tekshirish usullari. Nomedikamentoz va medikamentoz davolash. Profilaktikasi".

Yurak revmatik kasalligi. O'rganilish tarixi. Epidemiologiyasi. Etiologiyasi. Patofiziologiyasi. Patomorfologiyasi. Tasnifi. O'tkir revmatik isitmaning ta'rifi.

Yurak surunkali revmatik kasalligi tasnifi. Klinikasi. Oʻtkir va surunkali revmatik jarayonning kechish xususiyatlari. Bolalarda, qariyalarda, homiladorlarda kechish xususiyatlari. Laborator-asbobiy tekshirishlarda tashxisiy mezonlari. Quyidagi kasalliklar bilan qiyosiy tashxisi: reaktiv artrit, yuvenil revmatoid artrit, gemorragik vaskulit, norevmatik miokardit, infeksiyon endokardit, NTSD, miokardiodistrofiyalar, mitral qopqoqchalar prolapsi. Davolash. Profilaktikasi.

67-mavzu. “Mitral qopqoq kasalliklari. Tasnifi. Mitral qopqoq yetishmovchiligi. Mitral stenoz. Mitral stenoz va mitral qopqoq yetishmovchiligining birga kelishi. Mitral qopqoq prolapsi. Aortal qopqoq kasalliklari. Aortal stenoz. Aortal qopqoq yetishmovchiligi. Aortal qopqoq yetishmovchiligi va aorta stenozining birga kelishi. Etiologiyasi, patogenezi, klinik manzarasi, zamonaviy tashxislash, asorati va prognozi. Oʻtkir aortal yetishmovchilik. Kelib chiqish mexanizmi. Mitral va aortal nuqsonlarni zamonaviy tashxislash va davolash standartlari”.

Mitral klapan yetishmovchiligi etiologiyasi, gemodinamik oʻzgarishlarning patofiziologiyasi, patologik anatomiyasi, klinik variantlari (ikkilamchi mitral yetishmovchilik, revmatik mitral yetishmovchilik; YuIK dagi mitral yetishmovchilik, mitral klapan porlapsi); Revmatik mitral yetishmovchilik klinik manzarasi, fizikal maʼlumotlar, asbobiy tashxislash: noinvaziv, invaziv; tashxislashdagi xatolik va qiyinchiliklar, asoratlari va prognozi. Mitral qopqoqchalar prolapsi, umumiy maʼlumotlar, patogenezi, klinikasi, gemodinamikasi, asbobiy tashxislash (EKG, ExoKG), mitral qopqoqchalar prolapsi bilan kechadigan irsiy kasalliklarning belgilari, davolash taktikasi. Mitral stenoz etiologiyasi, patofiziologiyasi, klinik manzarasi, fizikal maʼlumotlar, asbobiy tashxislash: noinvaziv, invaziv, tashxisi va qiyosiy tashxisi, asoratlari va prognozi. Mitral stenoz va mitral qopqoqchalar yetishmovchiligining birga kelishi.

Aortal stenoz etiologiyasi, patologik anatomiyasi, patofiziologiyasi, klinik manzarasi, fizikal maʼlumotlar, instrumental maʼlumotlar: noinvaziv (EKG, rentgen, Exo-KG, Doppler-ExoKG); invaziv (yurak kateterizatsiyasi, koronarografiya), qiyosiy tashxisi, asorati va prognozi. Aortal stenozni davolash : konservativ va xirurgik (aortal klapani protezlash, ballonli valvuloplastika).

Aortal qopqoq yetishmovchiligi etiologiyasi, patologik anatomiyasi, patofiziologiyasi, klinik manzarasi, kechishi va prognozi. Asbobiy maʼlumotlar, tashxislashda kuzatiladigan xato va qiyinchiliklar, Oʻtkir aortal yetishmovchilik: kelib chiqish mexanizmi, diagnostikasi, davolash taktikasi. Aortal qopqoq yetishmovchiligi va aorta stenozining birga kelishi. Zamonaviy tashxislash va davolash standartlari.

68-mavzu. “Uch tabaqali qopqoq kasalliklari. Uch tabakali qopqoq yetishmovchiligi. Trikuspidal stenoz. Oʻpka arteriyasi qopqoqchasi kasalliklari. Oʻpka arteriyasi qopqoqchasi yetishmovchiligi. Oʻpka arteriyasi stenoz. Zamonaviy tashxislash va davolash standartlari”.

Uch tavakali qopqoqcha yetishmovchiligining etiologiyasi, gemodinamikasi, patofiziologiyasi, klinik manzarasi, diagnostikasi: noinvaziv va invaziv, qiyosiy tashxisi, kechishi va oqibati, davolash taktikasi. Trikuspidal stenoz, etiologiyasi, patofiziologiyasi, klinik manzarasi, gemodinamikasi, kechishi va prognozi, tashxislash: noinvaziv va invaziv, tashxislashda kuzatiladigan kiyinchiliklar, davolash

tamoillari. O'pka arteriyasi qopqoqchalari yetishmovchiligi: etiologiyasi, o'tkir va surunkali yetishmovchilikning patofiziologiyasi, fizikal tashxislash. Asbobiy tekshirish usullari: noinvaziv, invaziv; davolash taktikasi. O'pka arteriyasi stenoz: etiologiyasi, patofiziologiyasi, klinikasi, gemodinamikasi va fizikal ma'lumotlar. Asbobiy usullar yordamida tashxislash: noinvaziv, invaziv; davolash taktikasi.

69 -mavzu. "Yurak va qon –tomir tizimining tug'ma nuqsonlari. Yurak qon-tomir tizimini rivojlanishidagi murakkab anomaliyalari. Yurak tug'ma nuqsonlari tasnifi. Gemodinamika. Ochiq arterial (Botallov) yo'lak. Bo'lmachalar qv qorinchalararo to'siq nuqsoni. Lyutembashe sindromi. Fallo triadasi va tetradasi. Aorta koarktatsiyasi. Ebshteyn anomaliyasi. Eeyzenmenger sindromi. Eeyzenmenger kompleksi. Ochiq atriventrikulyar kanal. Dekstrakardiya. Yurak tug'ma nuqsonlari profilaktikasi".

Yurak tug'ma nuqsonlari tasnifi. Yurak tug'ma nuqsonlari bo'lgan bemorlarda qon aylanishi yetishmovchiligi natijasida organizmda sodir bo'ladigan asosiy patofiziologik va morfologik o'zgarishlar. Ochiq arterial (Botallov) yo'lak, bo'lmachalar va qorinsalararo to'siq nuqsoni. Lyutembashe sindromi. Fallo triadasi va tetradasi, Aorta koarktatsiyasi, Ebshteyn anomaliyasi, Eeyzenmenger kompleksi. Ochiq atriventrikulyar kanal. Dekstrakardiya. Yurak tug'ma nuqsonlari profilaktikasi, invaziv va noinvaziv davolash.

70-mavzu. "Yurakning ko'p qopqoqchali shikastlanish kasalliklari. Yurakning ko'p qopqoqcha shikastlanish kasalliklarini zamonaviy tashxislash va davolash. Profilaktika birlamchi, ikkilamchi, uchlamchi. Perikard kasalliklari, klinik morfologik tasnifi va patogenezi. Quruq perikardit - etiologiyasi, patogenezi, tasnifi, klinikasi, diagnostikasi, differentsial tashxisi, davolash, profilaktikasi".

Yurakning ko'p qopqoqchali shikastlanish kasalliklari. Yurakning ko'p qopqoqcha shikastlanish kasalliklarini zamonaviy tashxislash va davolash. Mitro-aortal stenoz. Mitral stenozning aortal yetishmovchilik bilan birga kelishi. Mitral yetishmovchilikning aortal yetishmovchilik bilan birga kelishi. Mitral yetishmovchilik va aortal stenoz. Mitro-aortal-trikuspidal stenoz. Nuqsonlardagi gemodinamik buzilishlarni korrupsiyalash. O'tkir va surunkali mitral yetishmovchilikni davolash. Mitral stenozni davolash: konservativ; xirurgik. Aortal stenozni davolash: konservativ, xirurgik. Surunkali aortal yetishmovchilikni davolash: konservativ, xirurgik. Yurakning ko'p qopqoqchalari kasalliklarini davolash: ko'rsatma va qarshi ko'rsatmalar.

Perikard kasalliklari tasnifi. Perikarditlar etiologiyasi, patologik anatomiyasi, gemodinamik o'zgarishlar patofiziologiyasi, o'tkir quruq perikardit. Klinikasi, diagnostikasi (laborator ma'lumotlar, EKG, ExoKG), qiyosiy tashxisi.

71-mavzu. "Konstriktiv perikardit - etiologiyasi, patogenezi, tasnifi, klinikasi, tashxislash, qiyosiy tashxisi, davolash, profilaktikasi. Ekssudativ perikardit - etiologiyasi, patogenezi, tasnifi, klinikasi. Tashxislash, differentsial tashxis, davolash, profilaktikasi.".

Konstriktiv va ekssudativ perikarditlar - etiologiyasi, patogenezi, tasnifi, klinikasi, tashxislash, qiyosiy tashxisi, davolash, profilaktikasi. O'tkir ekssudativ perikardit klinikasi, tashxislash, qiyosiy tashxisi. Yiringli va chirikli perikardit. O'tkir perikarditlarni davolashning umumiy printsiplari. Infektsion perikarditlarning

kechishi va davolashning o'ziga xosliklari: bakterial, virusli, zamburugli va sil perikarditi. Infektsion perikarditlarning kechishi va davolashning o'ziga xosligi. Yurak tamponadasi: etiologiyasi, patofiziologiyasi, klinikasi, gemodinamikasi, tashxislash (EKG, ExoKG, yurak kateterizatsiyasi), davolash taktikasi. Perikard bo'shlig'ida yallig'lanish bilan bog'liq bo'lmagan suyuqlik (gidroperikard, xemoperikard, gemoperikard, pnevmoperikard): etiologiyasi, klinik xususiyatlari, diagnostikasi, davolash va kuzatuv taktikasi.

72-mavzu. "Perikarditni davolash. Perikardit oqibatlari. Perikardiotsentez texnikasi. Perikarditni jarroxlik yo'li bilan davolash. O'pka gipertenziyasi. O'pka gipertenziyasi tasnifi. Birlamchi o'pka gipertenziyasi. Ta'rifi. Etiologiyasi. Rivojlanish mexanizmlari. Klinikasi. Tashxislash va davolash".

Perikarditni turi va etiologiyasiga bog'liq xolda davolash. Perikardit oqibatlarini bartaraf etish. Perikardiotsentez texnikasi. Perikarditni jarroxlik yo'li bilan davolash. O'pka gipertenziyasi. O'pka gipertenziyasi tasnifi. Birlamchi o'pka gipertenziyasi. Ta'rifi. Etiologiyasi. Rivojlanish mexanizmlari. Klinikasi. Tashxislash va qiyosiy tashxislash. Zamonaviy davolash tamoyilari.

73-mavzu. "Birlamchi va ikkilamchi o'pka gipertenziyasi. Ta'rifi. Etiologiyasi. Rivojlanish mexanizmlari. Klinikasi. Tashxislash va qiyosiy tashxislash. Zamonaviy davolash tamoyillari. Prognozi. Profilaktikasi".

Birlamchi va ikkilamchi o'pka gipertenziyasi ta'rifi, etiologiyasi, rivojlanish mexanizmlari, klinikasi, gemodinamik o'zgarishlar. Birlamchi va ikkilamchi o'pka gipertenziasini tashxislashga zamonaviy yondoshish. Qiyosiy tashxislash. O'pka gipertenziyali bemorlarni kuzatish va tashxislash borasida tavsiyalar. Kechishi. Davolash standartlari. Kasallik oqibati.

74-mavzu. "O'pkali yurak. Tasnifi. Klinika. Tashxislash va qiyosiy tashxislash. Davolash. Profilaktika va rehabilitatsiya. O'pka arteriyasi tromboemboliyasi. Epidemiologiyasi. Etiologiyasi va xavf omillari. Patogenezi. Klinik belgilari. Laborator-asbobiy tashxislash".

O'pka yuragi ta'rifi, etiologiyasi, patogenezi, tasnifi, klinik manzarasi. laborator-asbobiy tekshirishlar. O'pka birlamchi kasalliklarini davolash: A) bronxlar o'tkazuvchanligini yaxshilovchi preparatlar: klassifikatsiyasi, ta'sir mexanizmi; B) glyukokortikoidlar: ta'sir mexanizmi, qabul qilish yo'llari, ko'rsatmalar; O'pka yuragi bilan og'rigan bemorlarni davolashda yurak glikozidlari, diuretiklar, AAF ingibitorlari, AR blokatorlari, periferik vazodilatatorlar, kal'tsiy antagonistlari, antikoagulyantlarni qo'llash tartibi. O'pka yuragini davolashning boshqa usullari: a) oksigenoterapiya; b) giperbarik oksigenatsiya; v) ekstrakorporal usullar. O'pka-yurak va yurak yetishmovchiligi kiyosiy tashxisi. Kechishi va oqibati.

O'ATEning epidemiologiyasi, etiologiyasi va xavf omillari. Patogenezi. O'ATEdagi o'zgarishlarning patofiziologiyasi; Klinik belgilari: massiv va submassiv O'ATE, o'pka arteriyasi mayda tarmoqlarining tromboemboliyasi, o'pka infarkti, chuqur venalar trombozi, laborator-asbobiy tashxislash: zaruriy va ko'rsatma bo'yicha tekshiruvlar.

75-mavzu. "O'pka arteriyasi tromboemboliyasi. Qiyosiy tashxislash. Davolash. O'pka arteriyasi tromboemboliyasida rentgenendovaskulyar jarroxlik amaliyoti. Profilaktika. Infektsion endokardit. Etiologiyasi, rivojlanish

mexanizmlari, tasnifi, klinik va biokimyoviy tashxislash, katta va kichik tashxisiy mezonlari”.

O‘ATE ni quyidagi kasalliklar bilan qiyosiy tashxislash: o‘tkir miokard infarkti, septik shok, yurak tamponadasi, perikardit, pnevmoniya, ateletaz. Davolash. O‘pka arteriyasi tromboemboliyasida rentgenendovaskulyar jarroxlik amaliyoti. Profilaktika.

Infektsion endokardit. Etiologiyasi, rivojlanish mexanizmlari, tasnifi, klinik va biokimyoviy tashxislash, katta va kichik tashxisiy mezonlari.

IEning klinik belgilari: intoksikatsiya, isitma, tashqi belgilari, yurak va boshqa ichki a‘zolarining zararlanishi, bo‘g‘im sindromi, tomirli a‘soatlar, immunologik o‘zgarishlar.

76-mavzu. “Infektsion endokarditning kechishi. Birlamchi va ikkilamchi infektsion endokarditlar klinik kechishining o‘ziga xosligi. Qariyalarda, narkomanlarda, protezlangan klapanli va yurak tug‘ma nuqsoni bo‘lgan bemorlarda kechish xususiyatlari. Infektsion endokarditning asoratlari. Infektsion endokardit va isitmada qiyosiy tashxislash”.

Infektsion endokarditning kechishi. Birlamchi va ikkilamchi infektsion endokarditlar klinik kechishi, tashxisiy mezonlari. Kariyalarda, narkomanlarda, protezlangan klapanli va yurak tug‘ma nuqsoni bo‘lgan bemorlarda IE ni kechish xususiyatlari. Tashxislash: umumklinik va bioximik tekshiruvlar, bakteriologik tekshiruvlar, ExoKG tashxisiy mezonlari. Infektsion endokarditning asoratlari. Infektsion endokardit va uzoq vaqt isitmalash bilan kechadigan boshqa kasalliklar bilan qiyosiy tashxislash. IE ni quyidagi kasalliklar bilan qiyosiy tashxislash: yukumli kasalliklar; qon kasalliklari; sistemali kasalliklar; revmatizm; vistseral zaxm; xavfli o‘smalar.

77-mavzu. “Infektsion endokarditni davolash. Antibiotiklar bilan davolash sxemalari. Operativ davoga ko‘rsatmalar. Infektsion endokarditning birlamchi va ikkilamchi profilaktikasi. Ichki a‘zolar kasalliklarida YuQTT xolati. Endokrin kasalliklarida yurak-qon tomir tizimi xolati. Qandli diabet fonida yurak-qon tomir tizimi kasalliklarini kechishi”.

Infektsion endokarditni davolash. IE asoratlari. IEni davolashga asosiy yondoshuvlar. Antibiotiklar tasnifi. IEni davolashda qo‘llaniladigan turli antibiotiklarning ta‘sir mexanizmi va spektri. Penitsillinga sezgir va nisbatan chidamli bo‘lgan IEni davolash. Yurakning xususiy va sun‘iy klapanlarining stafilokokkli IEni davolash. Enterokokkli IEni davolash. NASEK guruhi tomonidan chaqirilgan IEni davolash. Infektsion endokarditni simptomatik davolash. Gormonal terapiya imkoniyatlari. Profilaktikasi: a) antibiotikoprofilaktikaga asos bo‘ladigan yurak kasalliklari va tadbirlar; b) og‘iz bo‘shlig‘i, nafas yo‘llari, qizilo‘ngachdagi tadbirlarda antibiotikoprofilaktika sxemasi; v) siydik-tanosil yo‘llari va me‘da-ichak yo‘li dagi tadbirlarda antibiotikoprofilaktika sxemasi; g) yurak qopqoqchalarini protezlashda IE antibiotikoprofilaktikasi; IEda jarrohlik yo‘li bilan davolashga ko‘rsatmalar.

Gipotalamo-gipofizar tizim kasalliklari – akromegaliyada, Itsengo-Kushing kasalligida miokard zararlanishi va yurak yetishmovchiligi rivojlanishi xususiyatlari; AG rivojlanish mexanizmlari. Qiyosiy tashxislash. Klimakterik sindrom: kardialgik belgilarning klinik xususiyatlari. Qandli diabet: yurak- qon tomir tizimi zararlanishi o‘ziga xosliklari, diagnostikasi, qiyosiy tashxisi, davolashga zamonaviy

yondoshuvlar. Yurak, qon tomirlar tomonidan bo'ladigan asoratlar. Asoratlar profilaktikasi.

78-mavzu. "Endokrin kasalliklarida yurak-qon tomir tizimi xolati. Gipotireozda yurak-qon tomir tizimining o'zgarishlari. Tireotoksik yurak. Nafas olish tizimi kasalliklarida yurak-qon tomir tizimining xolati. Biriktiruvchi to'qima tizimli kasalliklarida yurak-qon tomir tizimi patologiyasi".

Qalqonsimon bez kasalliklarida - diffuz toksik bo'qoqda, tugunli toksik bo'qoqda, gipotireozda YuQTT da kuzatiladigan o'zgarishlar. Tashxislash. Davolashga zamonaviy yondoshuvlar. Buyrak usti bezi kasalliklari – feoxromotsitomada, Konn sindromida yurak zararlanishining xususiyatlari.

Nafas olish tizimining o'tkir va surunkali kasalliklarida yurak-qon tomir tizimining xolati. Tashxislash. Profilaktikasi. O'tkir pnevmoniya. Dimlangan pnevmoniyani yurak yetishmovchiligi fonida rivojlanishi va kechishi. Asoratlari. Krupoz pnevmoniya. Biriktiruvchi to'qima tizimli kasalliklarida (tizimli qizil yugurdak, revmatoid artrit, sklerodermiya va b.) yurak-qon tomir tizimida kuzatiladigan o'zgarishlar. Miokardning toksik zararlanish belgilari. Infarkt-pnevmoniyalar rivojlanish mexanizmlari, klinikasi, tashxislash.

79-mavzu. "Buyrak kasalliklarida yurak-kon tomir tizimi xolati. Yurak qon-tomir kasalliklari bilan og'riqan bemorlarda surunkali buyrak kasalligini tashxislash. SBK davolashning tamoyillari. Oshqozon-ichak traktining zararlanishlarida yurak-qon tomir kasalliklarini davolash xususiyatlari. YuQT kasalliklarida dietologiya asoslari. Sog'lom turmush tarzi tamoyillari".

Buyrak kasalliklarida yurak-kon tomir tizimi xolati. SYuE da SBK rivojlanish mexanizmi. Kardiorenal sindrom. Yurak-qon tomir kasalliklari bilan og'riqan bemorlarda SBK ni tashxislash. YuQTT kasalligi bilan og'riqan bemorlarga buyuriladigan parhez stollar va tavsiyalar. SBK davolashning tamoyillari. Hazm a'zolari kasalliklarida yurak - qon tomir tizimi holati. Simptomatik gastroduodenal yaralar: miokard infarkti va yurak yetishmovchiligi yara rivojlanishining xavf omili sifatida. Nospetsifik yarali kolit: miokard zararlanishi klinik manzarasining xususiyatlari. Tashxislash va davolash. Surunkali xoletsistitda, o't-tosh kasalligida yurak-qon tomir tizimiga reflektor ta'sir xususiyatlari. Tashxislash. Davolash tamoyillari. Reflektor aritmiyalarni davolash.

80-mavzu. "Qon kasalliklarida yurak-qon tomir tizimi xolati. Kardiologning amaliyotida tserebrovaskulyar kasalliklar. Insultlar. Yurak-qon tomir patologiyalari fonida kognitiv buzilishlarni oldini olish, tashxis qo'yish, bemorlarni olib borish".

Qon kasalliklarida yurak-kon tomir tizimi xolati. Qonni yaxshi sifatli kasalliklari (turli xususiyatdagi kamqonliklar, leykotsitlar va trombositlar kasaligi, gemorragik kasalliklar, vaskulitlar, reaktiv limfadenopatiyalar, leykemoid reaksiyadar) va qonni yomon sifatli kasalliklari yoki gemoblastozlar, jumladan o'tkir leykozlar, surunkali mieloleykoz, gistiotsitozlar va limfomalar da yurak qon tomir tizimi xolati. YuQTT kasalliklarini kechishi, tashxislash va davolash. Disseminirlangan (tarqoq) tomir ichi qon ivish sindromi (DVS). Rivojlanish mexanizmlari. Klinikasi. Tashxislash. Davolash. Kardiologning amaliyotida tserebrovaskulyar kasalliklar. Insultlar. Yurak-qon tomir patologiyalari fonida kognitiv buzilishlarni oldini olish, tashxis

qo'yish, bemorlarni olib borish. O'tkir nevrologik holatlarda markaziy va periferik gemodinamika holati: turli genezli komatoz holatlar, bosh miya jaroxatlari, umurtqa shikastlanishlari. TSerebrovaskulyar kasalliklarda miokard tuzilish-funksional xolati parametrlarining o'zgarishi: miyada qon aylanishining ishemik buzilishlari. Talvasali holatlarni qiyosiy tashxislash. Miokard zararlanishi, gemodinamikasi buzilishi, klinikasi tashxislash.

81-mavzu. "Qariyalarda yurak qon– tomir tizimi holati - fiziologik o'zgarishlarning xususiyatlari. YuKTT kasalliklari bilan og'rigan keksa yoshdagi bemorlarni tashxislash, olib borish va davolashning o'ziga xosligi. Keksa yoshdagi bemorlarda komorbid kasalliklar fonida yurak qon– tomir tizimi kasalliklarining klinik kechishi xususiyati, bemorlarni olib borish taktikasi. Reabilitatsiya".

Qariyalarda gemodinamika, yurak va tomirlar holatining o'ziga xosligi. Qariyalarda yurak qon– tomir tizimida yoshga bog'liq xolda kuzatiladigan o'zgarishlar. Ushbu gurux bemorlarda ko'p kuzatiladigan YuQTT kasalliklari va komorbid xolatlar. YuQTT kasalliklari bilan og'rigan keksa yoshdagi bemorlarni tashxislash, olib borish va davolashning o'ziga xosligi. Keksa yoshdagi bemorlarda komorbid kasalliklar fonida yurak qon– tomir tizimi kasalliklarining klinik kechishi xususiyati, bemorlarni olib borish taktikasi, davolash va reabilitatsiya. Qariyalarda AG klinik belgilari o'ziga xosligi, bemorlarni davolash taktikasi; qariyalarda gipotenziv preparatlarni qo'llash. Qariyalarda MIning o'ziga xos klinik xususiyatlari; Qariyalarda MIda kuzatuv va dori tanlash taktikasi; Keksa yoshda reanimatsion tadbirlarni o'tkazishning o'ziga xosliklari. Qariyalarda o'pka yuragi: O'pka yuragi namoyon bo'lishining klinik xususiyatlari; qariyalarda o'pka yuragini olib borish taktikasi; qariyalarda tromboemboliya klinikasi va tashxislash; Qariyalarda qon aylanishi yetishmovchiligi: qariyalarda yondosh patologiyalarni hisobga olgan holda yurak yetishmovchiligini korrektsiyalash.

82-mavzu. "Xomilador ayollarda yurak-qon tomir tizimining holati. Xomiladorlar surunkali gipertoniya, gestatsion gipertoniya, preeklampsiya, eklampsiya klinikasi, tashxislash, olib borish taktikasi. Xomiladorlarda yurak qon - tomir kasalliklarini davolashga zamonaviy yondashuv. Iqlim sharoitining va tashki muxit salbiy omillirining yurak qon -tomir tizimi xolatiga ta'siri".

Homiladorlikning I, II va III trimestrlarida gemodinamik ko'rsatkichlarning o'zgarishi. Homiladorlarda yurak nuqsonlari: Homiladorlikni to'xtatishga ko'rsatmalar, Yurak nuqsonlarida tug'ruqni olib borish. Homiladorlarda YuE: Homiladorlarda YuE rivojlanishining klinik variantlari. Homiladorlarda arterial gipertenziyalar: klinikasi, kechish xususiyatlari, gemodinamikasidagi o'zgarishlar. AGsi bo'lgan xomiladorlarni I, II va III trimestrlarda olib borish. Xomiladorlarda AB darajasini korrektsiyalash. Homiladorlarda miokarditlar tashxislash va davolash xususiyatlari. KMPlarni tashxislash, qiyosiy tashxislash, kuzatuv. Homiladorlarda infeksiyon endokardit: klinik xususiyatlari, tashxislash, antibiotikoterapiya qoidalari, homiladorlikni to'xtatishga ko'rsatmalar.

Organizmga iqlim omillarining ta'siri to'g'risida umumiy ma'lumotlar Yurak qon-tomir tizimi xolatiga iqlimiy omillarning ta'siri; Issiq iqlim sharoitining yurak qon-tomir tizimi holatiga, gemodinamika ko'rsatkichlariga, qonning reologik

xususiyatlariga, suv-tuz balansi va boshqalarga ta'siri. Tashqi muxit salbiy omillari to'g'risida umumiy tushuncha. Sovuq qotishda, issiqda yurak qon-tomir tizimi holati. Surunkali kasalliklar kechishi va okibatiga ijtimoiy sharoit, turmush darajasi ta'siri. Urbanizatsiya jarayonining yurak qon-tomir tizimi kasalliklari belgilari va kechishiga ta'siri. Yashash sifati ta'rifi va mezonlari.

83-mavzu. "Kardioonkologiya. Yurak qon-tomir tizimi kasalligi bilan onkologik bemorlarni olib borish. Yurak o'smasi. Yurakning kam uchraydigan kasalliklari".

Kardioonkologiya. Yurak qon-tomir tizimi kasalligi bilan onkologik bemorlarni olib borish. Yurak o'smasi. Lenegr kasalligi (yurak idiopatik blokadasi). Marfan kasalligi. Endokard fibroelasti, endomiokardial fibroz, atopik dermatitda sarkoidoz, gemoxromatoz, ksantomatoz, podagra, amiloidoz va boshqa kasalliklarda yurak va qon tomirlarni shikastlanishi, eozinofilli kardiomiopatiya, yurak glikogenozi va boshqaar. Yuqumli kasalliklarda yurak zararlanishi: zaxmdan zararlanish, silning yurak zararlanishi bilan kechishi. Yurak exinokokki. Yurak va tomirlar rivojlanish anomaliyalari. Yurak shikastlanishlari. Tashxislash va davolash tamoillari.

84-mavzu. "Yurak-qon tomir kasalliklari bilan og'rigan bemorlar rehabilitatsiyasi va mehnatga layoqatligini baholash. Somnologiya asoslari, uyqu buzilishlarini tashxislash va davolash, yurak-qon tomir kasalliklari sababli jarroxlik amaliyotini o'tkazgan bemorlar rehabilitatsiyasi. Kardioreabilitatsiyaning tashkiliy jixatlari. Jismoniy rehabilitatsiya. Davolash mashqlarining samaradorligi. Yurakda operatsiyadan keyin davolovchi jismoniy tarbiya. YuQTKning turli kasalliklarida salomatlik maktablari".

Kardioreabilitatsiyaning tashkiliy jixatlari. Yurak-qon tomir kasalliklari bilan og'rigan bemorlarni jismoniy va ruxiy rehabilitatsiyasi. Ularni mehnatga layoqatligini baholash, faol xayot tarziga qaytarish. Somnologiya asoslari, uyqu buzilishlarini tashxislash va davolash. Yurak-qon tomir kasalliklari sababli jarroxlik amaliyotini o'tkazgan bemorlar rehabilitatsiyasi. Jismoniy rehabilitatsiya. Davolash mashqlarining samaradorligi. YuQTKning turli kasalliklarida salomatlik maktablari Yurakda operatsiyadan keyin davolovchi jismoniy tarbiya.

85-mavzu. "Fizioterapiya va davolovchi jismoniy tarbiya. Fizioterapevtik xizmatning maqsadi va tuzilishi. Fizioterapiya va kurort terapiyasining nazariy asoslari. Yurak qon - tomir tizim kasalliklari bilan og'rigan bemorlarni davolashda parxezni ahamiyati. Sog'lom turmush tarzi tamoyillari. Yurak-qon tomir kasalliklari bo'lgan bemorlarni ambulator kuzatuvi. Ixtisoslashgan markazlarda va ambulatoriya xizmatini tashkil qilish Yurak operatsiyasidan keyin ambulatoriya kuzatuvi".

Fizioterapiya va davolovchi jismoniy tarbiya. Fizioterapevtik xizmatning maqsadi va tuzilishi. Fizioterapiya va kurort terapiyasining nazariy asoslari. Yurak qon - tomir tizim kasalliklari bilan og'rigan bemorlarni davolashda fizioterapiya va davolovchi jismoniy tarbiyani o'rni. Yurak qon - tomir tizim kasalliklari bilan og'rigan bemorlarni davolashda parxezni ahamiyati. Sog'lom turmush tarzi tamoyillari. Yurak-qon tomir kasalliklari bo'lgan bemorlarni ambulator kuzatuvi. Ixtisoslashgan markazlarda va ambulatoriya xizmatini tashkil qilish. Yurak operatsiyasidan keyin

ambulatoriya kuzatuv asoslari.

4. Mustaqil ta'lim

№	Mustaqil ta'lim mavzulari
1	Orttirilgan yurak nuqsonlari bilan kasallangan bemorlarni olib borish taktikasi (Amerika kardiologlari kollegiyasi tavsiyalari)
2	Xomiladorlarda yurak qon-tomir kasalliklari diagnostikasi va davolash (VNOK tavsiyalari)
3	Buyraklar funksional xolati va yurak qon tomir xavfini aniqlash (VNOK tavsiyalari)
4	Yurak qon tomir kasalliklarini bolalarda va o'smirlarda profilaktikasi.
5	Kardiologiyada nasliy kasalliklar profilaktikasi. Diagnostika va davolash (VNOK tavsiyalari)
6	Gemoxromatozdagi, Fabri kasalligidagi, Niman-Pik kasalligidagi KMP
7	Qizilo'ngach kasalliklaridagi ko'krak soxasidagi og'riq. Differentsial diagnostika
8	Subklinik gipotireoz – yurak qon tomir kasalliklari va SYuE xavf omili
9	Kattalarda kam uchraydigan yurak tug'ma nuqsonlari (Ebshteyn anomaliyasi, Un anomaliyasi, CHADLV, Val'sal'va sinusi anevrizmasi)
10	Orttirilgan va tug'ma nuqsonlarni zamonaviy xirurgik davosi
11	O'tkir mitral yetishmovchilik. Diagnostika va taktika
12	O'tkir aortal yetishmovchilik. Diagnostika va taktika
13	Yurak tug'ma nuqsonlarini innovatsion xirurgik davolash
14	Yurak orttirilgan nuqsonlarini innovatsion xirurgik davolash
15	birlamchi o'pka gipertenziyasi. Zamonaviy diagnostika va davolash.
16	Yurak miksomalarning diagnostikasi va xirurgik davolashning o'ziga xosligi

Fan bo'yicha kurs ishi.

Fan bo'yicha kurs ishi namunaviy o'quv rejada ko'zda tutilmagan.

5. Magistrlik ilmiy tadqiqot ishi

Magistrlik ilmiy tadqiqot ishi moderator va trener rahbarligi ostida TTA 1-klinikasi kardiologik bo'limlarda, shuningdek, reanimatsiya va shoshilinch yordam bo'limlarida, TTA 2-klinikasining endovaskulyar xirurgiya bo'limida, statsionarlarning yordamchi diagnostik bo'limlari (kabinetlari)da, konsulyativ poliklinikalarda, Respublika kardiologiya markazida zaruriy davolash va diagnostik manipulyatsiyalar va muolajalarni bajarish, tibbiy xujjatlarni to'ldirish bilan birgalikda olib boriladi. Amaliy ko'nikmalarning bir qismi navbatchilik vaqtida egallanadi.

Klinik kardiologiya fani bo'yicha TEMATIK ROTATSIYALAR

Tematik rotatsiya

“Kardiorevmatologiya”. Kardiorevmatologiya bo'limi.

TTA ko'p tarmoqli klinikasi kardiorevmatologiya bo'limida va RIKM bo'limlarida olib boriladi.

Rotatsiyaning maqsadi va vazifalari: kardiologik bemorlarni yuqori malakali ravishda olib borish ko'nikmalarini egallash; magistratura talabasini tibbiy xujjatlar bilan ishlash, kasallik tarixidan ko'chirma, statistik kartani to'ldirish bilan tanishtirish; magistratura talabasi tomonidan kuratsiya qilinayotgan bemorlarda davolash-diagnostik muolajalarni egallash; magistratura talabasini kardiologik bemorlarni kuratsiya qilish printsiplari, zaruriy dori vositalari to'plami va xajmini aniqlash bilan tanishtirish.

Rotatsiyadagi zaruriy kunikmalar:

- qayta kelib tushgan bemorlar kasallik tarixini to'ldirish, davo-diagnostik muolajalarni tulik xajmda o'tkazish
- kliniko-laborator tekshiruvlar natijasi interpretatsiyasi
- dinamikada bemorlar kuratsiyasi (tibbiy dokumentatsiyasini oborish vadavolash-diagnostik chora tadbirlarni oborish bilan birgalikda)
- Biokimyoviy tekshirular natijasini interpretatsiyasi
- Maxsus tekshiruv usullari interpretatsiyasi
- Sutkalik monitorlash natijalari interpretatsiyasi
- EKG tekshiruv natijalari interpretatsiyasi

Tematik rotatsiya "Tezkor kardiologiya". Kardioreanimatsiya va BINT bo'limlari.

Rotatsiya TTA, RIKM kardioreanimatsiya va BINT bulimlarida olib boriladi.

Rotatsiyaning maqsadi va vazifalari: tezkor kardiologiyada qo'llaniladigan ko'nikmalarni egallash; magistratura talabalarini reanimatsion tadbirlarni uzlashtirishi (defibrillyatsiya, yurakichi in'ektsiyalari, perikard punktsiyasi, plevral bo'shlik punktsiyasi, kardiostimulyatsiya); magistratura talabasini kardioreanimatsiya bo'limida bemorlarni kuratsiya kilish va to'lik xajmda zaruriy tekshiruv va davoni belgilashni o'zlashtirishi; magistratura talabalarini tezkor kardiologiyada zarur buladigan tibbiy xujjatlar (reanimatsion bemorlar kartasi) bilan tanishtirish.

Rotatsiyadagi zaruriy ko'nikmalar:

- reanimatsion tadbirlarni o'tkazish (jumladan, defibrillyatsiya, kardiostimulyatsiya, bulmachaichi in'ektsiyalari, perikard va plevral punktsiya)
- tezkor kardiologiyada bemorlarni olib borish
- kuratsiya kilinayotgan bemorlarda zaruriy davo-diagnostik muolajalarni o'tkazish
- zaruriy tibbiy xujjatlarni olib borish
- ritm buzilishlarini tiklash
- Gipertonik krizlarni tiklash
- o'tkir yurak yetishmovchiligini bartaraf etish
- shok xolatlaridan chiqarish
- Yurak tashki massajini utkazish
- Umrov osti katetrni qo'yishni bajarish
- Vaqtinchalik EKS qo'yish
- Defibrillyatsiyani bajarish
- Plevra bo'shligi punktsiyasini bajarish
- Komatoz xolatdagi bemorlarni olib borish

Tematik rotatsiya “Poliklinika”.

Rotatsiya TTA, RIKM konsultativ poliklinikasining kardiologik kabinetlarida o‘tkaziladi.

Rotatsiyaning maqsadi va vazifalari: ishlab chikilgan algoritmlar asosida konsultativ poliklinika sharoitida bemorni mustaqil qabul qilish va dastlabki tashxis qo‘yish ko‘nikmasini egallash; rezidentni tibbiy xujjatlar bilan tanishtirish; poliklinika sharoitida bemorni tekshirish rejasini bilan tanishtirish; ambulator sharoitda bemorni dinamik kuzatuv ko‘nikmasini egallash; bemorlarni dispanser xisobiga qo‘yish taktikasini egallash.

Rotatsiyadagi zaruriy ko‘nikmalar:

- yurak qon-tomir tizimining turli kasalliklarida bemordan shikoyatlarini so‘rash va anamnez yigish
- fizikal tekshiruvlarni mukammal bajarish (ko‘zdan kechirish, palpatsiya, perkussiya, auskultatsiya)
- dastlabki tashxis qo‘yish va keyingi tekshiruv rejasini belgilash
- ambulator davro rejasini asoslash
- tibbiy xujjatlarni tartibli olib borish

Tematik rotatsiya “Kardiologik bemorlar rehabilitatsiyasi”.

Rotatsiya konsultativ poliklinika kardiologik kabinetda olib boriladi.

Rotatsiyaning maqsadi va vazifalari: kardiologik bemorlar rehabilitatsiyasi ko‘nikmalarini egallash; magistratura talabasini kardiologik bemorlar rehabilitatsiyasi individual dasturini tuzish va o‘tkazish bilan tanishtirish; magistratura talabasini erta rehabilitatsion davrda bemorlarni uzoq kuzatuv usullarini o‘zlashtirishi; rezidentni kechki rehabilitatsion davrda zaruriy xajmdagi davro-diagnostik vositalarni aniqlash tajribasini egallashi; magistratura talabasini rehabilitatsiya bo‘limlarida qo‘llaniladigan tibbiy xujjatlar bilan tanishtirish.

Rotatsiyadagi zaruriy ko‘nikmalar:

- kardiologik bemorlar rehabilitatsiyasini individual dasturini tuzish va o‘tkazish
- rehabilitatsiya davrida kuratsiya kilinayotgan bemorlarga zarur xajm va to‘plamdagi dori vositalari aniqlash
- rehabilitatsiya bo‘limlarida qo‘llaniladigan tibbiy xujjatlarni olib borish

6. “Kardiologiya” magistratura yo‘nalishi bo‘yicha o‘quv jarayoni uchun zarur majburiy ko‘nikmalar ro‘yxati.

№	Amaliy ko'nikmalar
1.	Kasalxonaga kelib tushgan bemorni kasallik tarixini tuldirish, zarur tekshiruv va davro muolajalarini rejasini tuzish
2.	Statsionarda bemorlar kuratsiyasini, ularni dinamikada kuzatuv, davro-tekshiruv muolajalarini bajarish, tibbiy xujjatlarni tuldirish, klinik, yakuniy tashxisni aniqlash, chikaruv epikrizini tuldirish.

3.	Bemor va uning yaqin qarindoshlari bilan uning kasalligini medikomentoz va nomedikamentoz davolash, profillaktikasi va reabilitatsiyasi to'g'risida tushuntirish ishlarini olib borish.
4.	Reabilitatsiya bo'limida bemorlar kuratsiyasi, reabilitatsiya dasturini belgilash, bemrlarni poliklinikada qabul qilish va bemor ambulator kartasini to'ldirish.
5.	Laborator - biokimyoviy, asbobiy va klinik tekshiruvlar natijasi interpretatsiyasi
6.	SHoshilinch kardiologik xolatlarda ekspress usullarini qo'llagan xolda bemorlarni laboratoriya tekshiruvidan o'tkazish
7.	EKG olish turli usullarini bilish, yuklamali sinamalar, bajarish
8.	Yurak ritmi buzilishining spetsifik belgilarini aniqlash, qiyosiy tashxis qo'yish uchun testlarni o'tkazish va ularni izohlash.
9.	Yurak o'tkazuvchanligi buzilishining spetsifik belgilarini aniqlash, qiyosiy tashxis qo'yish uchun testlarni o'tkazish va ularni izohlash.
10.	XMEKGni olish texnikasi va klinik interpretatsiyasi
11.	EKG olish va tekshiruv natijasi intepretatsiyasi
12.	Yuklamali sinamalar (VEM, tredmil va 6 daqiqalik yurish testi) texnikasi va natijalari interpritatsiyasi.
13.	Giperventilatsiya sinamasini texnikasi va klinik interpretatsiyasi
14.	Dorili (dipiridomol, atropin) sinamalar utkazish texnikasi va klinik interpretatsiyasi
15.	Transtorakal ExoKG olish texnikasi. Yurak Exo-KG si me'yoriy ko'rsatgichlari, bo'shliqlar gipertrofiyasi belgilari interpretatsiyasi
16.	Yurak klapanlarining holatini exokardiografik aniqlash
17.	Qizilo'ngach orqali ExoKG va Stress- ExoKG olish texnikasi. Ularni o'tkazishga ko'rsatma va qarshi kursatma
18.	GK va YuIK da ExoKG belgilari , o'tkazish tartibi va natijalar interpretsiyasi
19.	Yurak qopqoqchalari nuqsonlarini to'g'ridan-to'g'ri va bilvosita ExoKG belgilari xamda qiyosiy taxlil qilish.
20.	Yirik qon tomirlar nuqsonlarini to'g'ridan-to'g'ri va bilvosita ExoKG belgilari xamda qiyosiy taxlil qilish.
21.	Tug'ma yurak nuqsonlarining ExoKG va Doppler-KG belgilari va interpritatsiyasi.
22.	ExoKG da va Doppler-KGda o'pka gipertenziyasini aniqlash va interpretitsiyasi.
23.	Perikard bo'shlig'i suyuqligini aniqlash, uning xususiyatlari
24.	Miokardit, perikardit va kardiomiopatiyaning asosiy ExoKG belgilarini aniqlash.
25.	Ichki a'zolarni asbobiy tekshiruvlari interpretatsiyasi

26.	Angiokardiografiya, yurak va qon tomirlarining kateterizatsiyasi o'tkazish texnikasi, uni o'tkazishga ko'rsatma va qarshi ko'rsatmalarni aniqlash.
27.	Teri orqali aralashuv va AKSH amaliyoti o'tkazilgan bemorlarni rehabilitatsiya qilish texnikasi.
28.	Radiologik tekshishga ko'rsatma va qarshi ko'rsatmalarni aniqlash, ushbu amaliyot o'tkazishga tayyorgarlik ko'rish bo'yicha tavsiyalar berish
29.	Rentgen-radiologik, koronarografiya tekshiruvlarida katnashish va natijalar interpretatsiyasi
30.	Radiologik tekshiruvlar natijalari bo'yicha inson a'zolarining tasvirini bilish va ularning asosiy anatomik tuzilmalarini ko'rsatish (tomogrammalar, rentgenografiya va boshqalar)
31.	Qon bosimini kun davomida monitoring qilish texnikasi va olingan natijalarni klinik jihatdan sharhlash
32.	IM bilan og'riq bemorlarni rehabilitatsiya qilish
33.	Surunkali YuIK bilan og'riq bemorlarni rehabilitatsiya qilish
34.	Koptokchalar fil'tratsiyani hisoblash va surunkali buyrak kasalligi bosqichini aniqlash.
35.	Yurak ritmi buzilishlarini bartaraf etish
36.	Gipertonik krizlarni bartaraf etish
37.	O'tkir koronar sindromida tezkor yordam
38.	O'tkir yurak yetishmovchiligini bartaraf etish
39.	SHok xolatidan chikarish texnikasi
40.	O'pka arteriyasi tromboemboliyasida shifokorgacha bo'lgan va shifoxonada shoshilinch yordam ko'rsatish. O'ATE profillaktikasi.
41.	Yurak tashki massajini bajarish texnikasi
42.	Sun'iy o'pka nafasiga o'tkazish texnikasi. Oksigenoterapiya.
43.	Nafas yo'llari o'tkazuvchanligini tiklash.
44.	O'mrov osti katetrini kuyish
45.	Vaktinchalik EKS kuyishda ishtirok
46.	Yurakning elektr defibrilatsiyasida katnashish
47.	Plevral punktsiyani bajarish
48.	Komatoz xolatdagi bemorlarni olib boorish
49.	Bemorlarga ko'rsatma va qarshi ko'rsatmalarni, va ularning nojo'ya ta'sirlarini inobata olgan holda dori- vositalarini tavsiya etish.

50.	Tadqiqot uchun biologik materiallarni to‘plash, saqlash va yotkazib berishni amalga oshirish
-----	--

Asosiy adabiyot:

1. Amaliy elektrokardiografiya. A.Gadaev, A. Razikov, M. Raximova. Toshkent: Turon zamin ziyo, 2016 y.
2. Bolezni serdtsa po Braunval’du. Rukovodstvo po serdechno-sosudistoy meditsine 1-4 tom. Moskva Rid Elsiver 2010- 2015 gg.
3. Ichki kasalliklar. Gadaev A.G., Toshkent: Turon zamin ziyo, 2014 y.
4. Kardiologiya v tablitsax i sxemax pod red. M. Frida i S. Grayms. M.:Praktika, 1996 g.
5. Klinik kardiologiya. Kurbanov R.D., Toshkent, 2010 y.
6. Rukovodstvo po elektrokardiografii. Orlov V.N., M.: 2004 g.

Qo‘shimcha adabiyotlar:

1. Aritmii serdtsa. Osnov elektrofiziologii, diagnostika, lechenie i sovremenne rekomendatsii. Pod redaktsiey akad. V.S. Moiseeva, M.: GEOTAR-Media, 2009 g.
2. Aritmii serdtsa. Terapevticheskie i xirurgicheskie aspekt: rukovodstvo/ Lyusov V.A. M.: GEOTAR-Media, 2009 g.
3. Vnutrennie bolezni, tom 1-3 Muxin N.A. M.: GEOTAR- Media, 2009g.
4. Detskaya kardiologiya. Mutaфъyan O.A. M.: GEOTAR-Media, 2009.
5. Diagnostika bolezney vnutrennix organov. Okorokov A.N. Vse toma. 2005.
6. Diagnosticheskiy spravochnik kardiologa. Izdatel’stvo «AST», Gitun. T.V. Moskva, 2007 g.
7. Jeludochkovыe narusheniya ritma serdtsa. Kurbanov R.D. Tashkent, 2012 g.
8. Infarkt miokarda. Novikov V.P. Sankt-Peterburg, 2000.
9. Kardiologiya. Kratkiy spravochnik. Krouford M., SHrivatson K. Izdatel’stvo “Piter”, 2006 g.
10. Klinicheskaya kardiologiya. SHlant R.K. i soavtor. M.-SPb: BINOM-Nevskiy dialekt, 1998g.
11. Klinicheskaya elektrokardiografiya naglyadnyy podxod: per.s angl./ A. L. Goldberger. –M.: GEOTAR-Media, 2009g.
12. Klinicheskaya elektrokardiografiya: per.s angl./ Franklin TSimmerman. –2-e izdanie , Binom, Moskva, 2011g.
13. Medikamentoznoe lechenie narusheniy ritma serdtsa Pod red. V.A. Sulimova, M.: GEOTAR-Media, 2011g.
14. Neotlojnaya kardiologiya. Ruksin V.V. SPb: Nevskiy Dialekt, 2001g.
15. Rentgenovskaya kompъyuternaya multispiralъnaya tomografiya serdtsa Sergeev V.A., M.: GEOTAR-Media, 2009.
16. Rukovodstvo po kardiologii v 4-x tomax /pod red. Ye.N.CHazova – M.:Meditsina, 2005 g.
17. Rukovodstvo po narusheniyam ritma serdtsa Pod red. Ye.I. CHazova, S.P. Golitsъna., M.: GEOTAR-Media, 2010 g.
18. Rukovodstvo po neishemicheskoy kardiologii Pod red.N.A. SHostak M.: GEOTAR-Media, 2009 g.

19. Rukovodstvo po elektrokardiografii. Orlov V.N.M.: 2004g.
20. Spravochnik Xarrisona po vnutrennim boleznyam. Perevod s angliyskogo. Sankt-Peterburg, 1999 g.
21. Funktsional'naya diagnostika serdechno-sosudistyx zabolevaniy. Pod redaktsiey Yu.N. Belenkova, S.K. Ternovoy, M: GEOTAR-Media, 2007.
22. Elektrokardiografiya. Murashko V.V., Strutyanskiy A.V. Moskva 1998g.
23. Exokardiografiya. Prakticheskoe rukovodstvo, perevod s angliyskogo. Elisdeyr Rayding. Moskva, Izdatel'stvo «MedPress-inform», 2012.
24. Braunwald's heart disease a text book of cardiovascular medicine 1-4 parts/ Saunders elsevier 2010/Heart disease in infant, children and adolescents / Emanuilidis – 5thed/ Vol 1, 2.
25. Heart disease in infant, children and adolescents / Emanuilidis – 5thed/ Vol 1, 2.
26. Handbook of Antihypertensive Therapy Mark C. Houston 1999
27. Control of Cardiac Rhythm E.M. VaughanWilliams 1998
28. Marriott's Practical Electrocardiography Galen S. Wagner 1994
29. Heart Disease in Primary Care ed. Michael L. Hess 1999
30. Cardiac Arrest. The science and practice of resuscitation medicine Norman A. Paradis et.al 1996

Jurnallarning elektron versiyalari va kardiologik saytlar:

www.journal.ahleague.ru – «Arterial'naya gipertenziya»

www.consilium-medicum.com – «Bolezni serdtsa i sudov»

www.elibrary.ru – «Ateroskleroz i dislipemii»

www.vestnik-aritmologii.ru – «Vestnik aritmologii»

www.mediasfera.ru – «Dokazatel'naya kardiologiya»

www.cardio-journal.ru – «Kardiologiya»

www.cardio.med.ru – «Rossiyskiy kardiologicheskiy jurnal»

www.gipertonik.ru – Sayt, posvyashchennyy arterial'noy gipertonii

<http://www.infarktu.net> Infarktu.Net – rossiyskiy kardiologicheskiy portal

<http://www.cardiosource.com> - Dostup k kardiologicheskim jurnalnam.

<http://www.cardiologycompass.com> - Sсылki na kardiologicheskie jurnal i polnotekstovyye stati.

<http://www.medscape.com/Home/Topics/cardiology/cardiology.html> - Global'naya meditsinskaya poiskovaya sistema. Kardiologicheskiy razdel sodержit polnotekstovyye statyi, novosti kardiologii, razdel "ECG of the week".

<http://www.aiha.com/russian/health/matrix/cardiolo.htm> - «Meditsinskaya matritsa» Rossiyskaya poiskovaya sistema po kardiologii.

www.escardio.org – Yevropeyskaya assotsiatsiya kardiologov

<http://www.acc.org/> - Amerikanskaya kollegiya kardiologov (ACC)

<http://www.americanheart.org/> - Amerikanskaya assotsiatsiya kardiologov

<http://www.med.umich.edu/lrc/cardiax/cardiaxnew/cardiax.html> - Kardiologicheskiy sayt s demonstratsiyami

<http://www.studymed.com/ekgtutor.htm> - Interaktivnoe obuchenie osnovam elektrokardiografii